Nummer VN2024-008613
Directie rve ingenieursbureau

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 18 juni 2024

Portefeuille: Openbare Ruimte en Groen (33)

Agendapunt: B17

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Bevestigen van de Nota van Uitgangspunten voor de inrichting van de Gerard Doubuurt

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennisnemen van de Nota van Uitgangspunten (NvU) voor de inrichting van de Gerard Doubuurt, zoals vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Zuid. Dit toekomstbeeld, dat aansluit op het koersdocument Amsterdam maakt Ruimte, is gericht op meer ruimte voor fietsers, voetgangers en groen, een beter toegankelijke en aantrekkelijke openbare ruimte. Daarnaast wordt de openbare ruimte klimaatadaptief en rainproof ingericht.
2. Kennisnemen van het feit dat de planvorming voor deze buurt is samengevallen met de ontwikkeling van het kader voor hoe Amsterdam omgaat met onderhoud en herinrichtingen: de uitvoeringsstandaard toekomstbestendig werken aan de openbare ruimte (USTOR).
3. Kennisnemen dat er in de huidige programmering van de programma's Stadsbehoud en Stadsverbetering enkel zicht is op middelen voor de herinrichting van deelgebied 1: Gerard Doustraat tussen Ferdinand Bolstraat en Gerard Douplein, Gerard Douplein en Eerste van der Helsstraat tussen Stadhouderskade en Gerard Douplein.
4. Toekennen van het benodigde voorbereidingsbudget van € 450.000 voor de planuitwerking van dit deelgebied, te dekken uit het programma stadsverbetering. De uitwerking van de plannen blijft plaatsvinden onder bestuurlijke aansturing van het DB van stadsdeel Zuid.
5. Kennisnemen dat de wijze waarop de overige straten worden aangepakt, afhankelijk is van de keuzes die de komende jaren worden gemaakt bij de stedelijke programmering en prioritering van stadsbehoud en stadsverbetering. De technische noodzaak voor onderhoud aan en vervanging van elementen uit de openbare ruimte is leidend bij programmering van werkzaamheden.

Kernboodschap

In de Gerard Doubuurt is al enige tijd groot onderhoud gepland. Dit is de aanleiding voor het DB van stadsdeel Zuid geweest om te onderzoeken of de stedelijke ambities (waaronder autoluw, koers Amsterdam maakt Ruimte, meer ruimte voor fietsers, voetgangers en groen), de wensen uit de buurt, de geplande kabel- en leidingwerkzaamheden, het verbeteren van de toegankelijkheid en de noodzakelijke klimaatadaptieve maatregelen hierin meegenomen kunnen worden. Dit heeft in juni 2021 geleid tot het vaststellen van het Openbare Ruimteplan Gerard Doubuurt door het DB van stadsdeel Zuid. Dit plan is vervolgens uitgewerkt in een NvU, waarbij de stadsdeelcommissie om advies is gevraagd en die in november 2023 door het DB is vastgesteld.

Bestuurlijke achtergrond

In de meerjaren gebiedsopgaven 2023-2026 van stadsdeel zuid is het verbeteren van de verblijfskwaliteit in het centrumgebied van de Oude Pijp als een prioriteit benoemd.

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 9 verordening op het lokaal bestuur. Het dagelijks bestuur is belast met de dagelijkse bestuur- en beheerstaken in het stadsdeel en oefent de taken en bevoegdheden uit die het college aan hem heeft opgedragen.

Gezien de totale financiële investering die gemoeid is met een totale herinrichting van de Gerard Doubuurt en het feit dat het college op een later moment zal moeten instemmen met een uitvoerings- en kredietbesluit, is een bevestiging van de plannen door het college nodig.

Onderbouwing besluit

Ad 1 - Kennis te nemen van het besluit van het DB Zuid om in te stemmen met de Nota van Uitgangspunten herinrichting Gerard Doubuurt

Op 18 juli 2023 heeft het DB zuid ingestemd met de vrijgave van de concept NvU herinrichting Gerard Doubuurt voor inspraak.

De belangrijkste punten van de NvU zijn:

- Het verbeteren van de leefbaarheid en toegankelijkheid door het creëren van vrije ruimte middels het gefaseerd opheffen van in totaal 195 autoparkeerplekken, het optimaliseren van de fietsparkeervoorzieningen, meer laad en losplekken, meer groen en klimaatadaptief ingericht.
- Een gefaseerde aanpak in voorbereiding en besluitvorming om te komen tot het eindbeeld zoals geschetst in de NvU.

De inspraakperiode liep van 19 juli 2023 tot en met 15 september 2023. Er zijn 32 zienswijzen ontvangen welke zijn behandeld in de Nota van Beantwoording (NvB). Ook is de stadsdeelcommissie om advies gevraagd op de concept NvU en de inspraakreacties. De ingediende inspraakreacties en het advies van de stadsdeelcommissie hebben niet geleid tot ingrijpende wijzigingen in de NvU.

Ad 2 - Kennisnemen van het feit dat de plan- en besluitvorming voor deze buurt is samengevallen met de ontwikkeling van het kader voor hoe Amsterdam omgaat met onderhoud en herinrichtingen: de uitvoeringsstandaard toekomstbestendig werken aan de openbare ruimte (USTOR)

Het in juni 2021 door het DB van stadsdeel Zuid vastgestelde Openbare Ruimte Plan (ORP) Gerard Doubuurt is gebruikt om te komen tot uitgangspunten voor een toekomst- en klimaatbestendige herinrichting van de openbare ruimte. De uitgangspunten voor de herinrichting zijn in samenspraak met bewoners, ondernemers en interne stakeholders tot stand gekomen.

Tijdens het opstellen van de Nota van Uitgangspunten is duidelijk geworden dat een totale herinrichting in één keer gezien de hiervoor benodigde middelen niet haalbaar is.

Dit heeft geleid tot een gewijzigde aanpak en is gekozen voor een aanpak waarbij de NvU is vastgesteld als ambitiedocument waar stapsgewijs naar toe kan worden gewerkt. Als eerste stap is slechts voor een beperkt aantal straten een concrete opgave uitgewerkt. Deze concrete opgave is uitgewerkt in een schetsontwerp voor deelgebied 1: Gerard Doustraat tussen Ferdinand Bolstraat en Gerard Douplein, Gerard Douplein en Eerste van der Helsstraat tussen Stadhouderskade en Gerard Douplein.

Bij het informeren van alle interne en externe stakeholders is in het kader van het managen van verwachtingen het uitgangspunt van een stapsgewijze/gefaseerde aanpak met een nog nader te bepalen planning van de overige straten en onzekerheid over de financiering onder aandacht gebracht.

Gelijktijdig met het besluitvormingsproces van de NvU inrichting Gerard Doubuurt, heeft het college van B&W de uitvoeringsstandaard toekomstbestendig werken aan de openbare ruimte ontwikkeld en per april 2023 vastgesteld. Een belangrijk uitgangspunt uit deze standaard is om spaarzaam te zijn met herinrichtingen en de openbare ruimte pas opnieuw in te richten als die aan vervanging toe is.

De aanpak zoals omschreven in het proces van de NvU inrichting Gerard Doubuurt sluit hierop niet geheel aan. Er wordt werk-met-werk gemaakt doordat ook noodzakelijk kabel en leidingenwerk wordt uitgevoerd, rainproofmaatregelen en groeiplaatsverbetering voor bomen wordt meegenomen en waar nodig bomen worden vervangen. Rainproofmaatregelen worden bezien vanuit een gebiedsgerichte aanpak die verder strekken dan alleen de Gerard Doubuurt omdat de Gerard Doubuurt onderdeel is van een groter bemalingsgebied (De Oude Pijp) en het bekend is dat het rioolsysteem een grote factor speelt in de overlast. Het doorvoeren van maatregelen in de Gerard Doubuurt helpen bij het rainproof maken van de gehele Oude Pijp. De maatregelen hebben tot doel om schade aan bebouwing en vitale infrastructuur bij een bui van 70 mm in 1 uur te voorkomen. Vanuit het Rijk is voor klimaatadaptieve maatregelen (ook rainproof) in de Oude Pijp subsidie beschikbaar gesteld. Op basis van nadere uitwerking en uitvoering van deze maatregelen worden deze middelen ingezet.

Op delen is er sprake van een onderhoud- en vervangingsnoodzaak. Er is niet in elk straatdeel op korte termijn sprake van een technische noodzaak voor vervanging van verhardingen van stoepen en rijbaan.

Bij de aanpak van deelgebied 1 is alleen al gezien de ruimte maken opgave waarbij veel voormalige autoparkeerplekken worden omgezet naar fietsparkeren op de stoep om zodoende ruimte maken voor voetganger en fiets, een profielwijziging conform de Puccini methode noodzakelijk voor een toekomstbestendige en duurzaam te beheren openbare ruimte, zonder dat daar op alle delen een directe technische vervangingsopgave ligt voor de bestrating van alle stoepen en rijbanen. Voor deelgebied 1 is dus in afwijking van USTOR maatwerk toegepast om te voldoen aan het geschetste eindbeeld in de NvU.

Ad 3 - Kennisnemen dat er in de huidige programmering van de programma's Stadsbehoud en Stadsverbetering middelen beschikbaar zijn voor de volledige herinrichting van deelgebied 1.

De verhardingen (rijbaan en stoep) in de Gerard Doubuurt zijn - met uitzondering van een deel van de Quellijnstraat - aan onderhoud of vervanging toe. Volgens de in 2023 vastgestelde Uitvoeringsstandaard Toekomstbestendig Werken in de Openbare Ruimte

(USTOR), is het moment van vervanging ook het moment om een wijziging van de inrichting (herinrichting) te overwegen.

Bij de jaarlijkse stedelijke programmeringsronde van de middelen voor stadsbehoud (onderhoud en vervanging) en stadsverbetering en investeringsportfolio, werken stadsdelen en college samen aan een sluitend voorstel. Hierbij wordt onder meer gekeken naar beschikbare middelen, technische noodzaak voor ingrepen en de bijdrage aan de verschillende beleidsprioriteiten en knelpunten in de stad.

Voor deelgebied 1 uit de Nota van Uitgangspunten is in de huidige programmering van de programma's budget beschikbaar (en opgenomen in de begroting) voor de planuitwerking en een eerste inschatting van uitvoeringskosten. Dit betreft het gebied tussen Ferdinand Bolstraat en Gerard Douplein, Gerard Douplein en Eerste van der Helsstraat tussen Stadhouderskade en Gerard Douplein. Er kan dan bijvoorbeeld ook werk worden uitgevoerd aan de kabels en leidingen en de aanwezige opdrukkende boomwortels.

Ad 3 - toekennen van het benodigde voorbereidingsbudget van € 450.000 voor de planuitwerking van dit deelgebied, te dekken uit het programma stadsverbetering.

Het budget wordt gebruikt voor de planvorming tot en met het uitvoeringsbesluit. De uitwerking van de plannen blijft plaatsvinden onder bestuurlijke aansturing van het DB van stadsdeel Zuid.

Ad 4 - Kennisnemen dat de wijze waarop de overige straten worden aangepakt, afhankelijk is van de keuzes die de komende jaren worden gemaakt bij de stedelijke programmering en prioritering van stadsbehoud en stadsverbetering.

De kosten om de gehele Gerard Doubuurt een volledige herinrichting te geven, zijn voorlopig geraamd op € 17,5 miljoen. Deze middelen zijn, met uitzondering van deelgebied 1, binnen de huidige programmering (nog) niet beschikbaar.

Zoals ook voor andere straten, pleinen en gebieden in de stad geldt, zullen college en stadsdelen de komende jaren bij de programmering van stadsbehoud en stadsverbetering voor dit gebied keuzes moeten maken waar onderhoud/vervanging van de openbare ruimte volstaat en waar en wanneer middelen beschikbaar worden gesteld voor volledige herinrichting. Volledige herinrichting van de overige deelgebieden is kostbaarder dan het uitvoeren van noodzakelijk onderhouds- of vervangingswerk (dat aangevuld kan worden met kleine verbeteringen onder de noemer 'plussen') en wacht bij voorkeur op het moment dat de verhardingen echt aan vervanging toe zijn.

Met de oplevering van de Nota van Uitgangspunten voor de Gerard Doubuurt is het door het stadsdeel gewenste eindbeeld duidelijk: de volledige herinrichting van het gebied. Naar verwachting zal het stadsdeel de overige deelgebieden bij de programmeringsronde indienen voor dekking uit stadsverbetering, om die herinrichting mogelijk te maken.

Gezien de beperkte middelen voor herinrichtingen is het aan te bevelen om voorlopig terughoudend te zijn om omvangrijke herinrichtingen op stadsdeelniveau op te starten.

Participatie

Het doel van participatie is om samen met de buurt te komen tot concrete uitgangspunten voor verbetering van de openbare ruimte in de Gerard Doubuurt. Deze zijn verwerkt in de Nota van Uitgangspunten.

Bewoners en ondernemers zijn betrokken bij het opstellen van het Openbare ruimteplan van de Gerard Doubuurt en bij het formuleren van de uitgangspunten voor de herinrichting. Hierbij is het uitgangspunt van een gefaseerde aanpak met een nog nader te bepalen planning van de overige straten en onzekerheid over de financiering in het kader van verwachtingenmanagement onder aandacht gebracht.

Op dit moment zijn alleen middelen beschikbaar om uitvoering te geven aan de uitvoering van fase 1. Na vaststelling van de Nota van Uitgangspunten start de ontwerpfase voor de eerste fase met daarin een verdere uitwerking van het schetsontwerp fase 1 richting een Voorlopig Ontwerp en Definitief Ontwerp (VO/DO). Bewoners en ondernemers stellen we in de gelegenheid om te adviseren waarbij de relatie tussen gemeente en buurt vooral in het teken van informeren staat. Hierbij zal ook aandacht zijn voor de aanpak van de overige straten. Voor de aanpak van de overige straten wordt nog meer ingezet op verwachtingen management richting belanghebbenden rondom eventuele herinrichting van de overige straten omdat op basis van programmering en prioritering de aanpak zich ook kan beperken tot onderhoud.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Het besluit wordt opgenomen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente

De betrokken partijen worden via een nieuwsbericht geïnformeerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van de reguliere gemeentelijke communicatiemiddelen.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-036706	20231113 Def versie NvU GDB versie 2.pdf (pdf)
AD2024-036707	20231115 Nota van Beantwoording Gerard Dou.pdf (pdf)
AD2024-036714	Advies (pdf)
AD2024-036708	Bijlage B NvU Eindbeeld Gerard Doubuurt.jpg (jpeg)
AD2024-036709	Bijlage C Schetsontwerp fase 1 herinrichting Gerard Doubuurt.pdf (pdf)
AD2024-036700	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Informatie niet beschikbaar

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten